

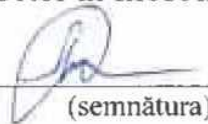
MINISTERUL CULTURII AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII AL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE
ȘCOALA DOCTORALĂ A *Arte și studii culturale*

APROB: Doctor în studiul artelor, Profesor universitar Svetlana BADRAJAN Director Școală doctorală <i>Studiul artelor și culturologie</i>	APROB: Doctor în studiul artelor, Profesor universitar Tatiana BEREZOVICOVA Președinte al Consiliului Științific al AMTAP Proces verbal nr.8 din 08.05.2025

CURRICULUM
la disciplina

**CRIZA AXIOLOGICĂ A LUMII MODERNE ÎN CONTEXTUL
ACTUAL AL CULTURII ȘI ARTELOR**
ciclul III de studii universitare (Doctorat)

Domeniul de formare profesională:	021. Studii culturale și management artistic
Programul de studiu:	021.9 Studii culturale și management artistic (cercetare)
Forma de învățământ:	(cu frecvență/ cu frecvență redusă)

Autor:
Dumitru Dodul,
Conferențiar universitar,
doctor în filosofie

(semnătura)

Chișinău, 2025

PRELIMINARII

Disciplina Criza axiologică a lumii moderne în contextul actual al culturii și artelor este propusă ca disciplină fundamentală doctoranzilor în culturologie, filosofia culturii și arte, în vederea aprofundării și îmbogățirii cunoștințelor de bază privind dinamica valorilor în lumea contemporană. Programa ține cont de transformările radicale ale culturii, artei și societății generate de globalizare, digitalizare, avansul inteligenței artificiale și restructurarea profundă a identităților culturale și de gen, care redefinesc în mod fundamental câmpul axiologic și estetic al secolului XXI.

Specificul problematicei studiate și cadrul teoretic valorificat în procesul de studiu vor permite consolidarea cunoștințelor doctoranzilor în domeniul axiologic și estetic, pregătindu-i pentru activitatea de cercetare și pentru exercitarea responsabilă a rolului de intelectual în contextul provocărilor axiologice ale contemporaneității. Cunoașterea temeiurilor logice ale valorii, a formelor ei și a modului în care aceste valori dobândesc sau pierd conținut real se impune ca o necesitate urgentă într-o lume în care accelerarea tehnologică pune sub semnul întrebării înseși fundamentele umanismului.

Disciplina vizează formarea capacității critice a doctoranzilor de a analiza criza axiologică nu doar în dimensiunile ei istorice și filosofice clasice, ci și în manifestările ei contemporane: criza auctorială generată de inteligența artificială, tensiunile identitare legate de gen și diversitate culturală, transformarea câmpului estetic sub presiunea algoritmilor și a culturii digitale, precum și noile forme de dezumanizare a creației și a raporturilor sociale.

În cadrul disciplinei se vor studia: semnificația culturii în lumea contemporană, criza valorilor și a lumii moderne, paradoxurile modernității, fundamentele axiologice ale câmpului artistic și cultural actual, impactul inteligenței artificiale asupra creației și statutului ontologic al umanului, diversitatea culturală și noile etici emergente în arta și cultura contemporane.

I. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Codul disciplinei în planul de învățământ, forma(zi/fr)	Anul de studii	Semestru 1	Numărul de ore			Numărul de credite	Forma de evaluare	Responsabil de disciplină
			Total	Contact direct cu profesorul	Lucrul individual fără profesor			
F.02.O.005	I	2	180	30	150	6	Examen	D Dodul
F.02.O.005	I	2	180	8	172	6	Examen	D Dodul

II. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

N	Tema	Numărul de ore/Zi			
		C	S	L I	Total

1.	Evoluții ale sferelor culturii în sec. XX	2			15
2.	Accepții și interpretări ale crizei valorilor în operele teoreticienilor contemporani	2			15
3.	Esența crizei axiologice parcurse de lumea modernă	4			15
4.	Procesul de autonomizare și diferențiere a valorilor în epoca modernă	2			15
5.	Paradoxurile modernității	2			15
6.	Impactul modernizării tehnologice asupra conștiinței valorice a omului..	4			15
7.	Mutații petrecute în sensibilitatea estetică a omului modern, în urma schimbărilor de conștiință	4			15
8.	Rolul secularizării vieții moderne în apariția crizei spiritualității	2			15
9.	Mutații axiologice în epoca postmodernă	4			15
10.	Abordări și soluții pentru depășirea crizei valorilor și consecințelor determinate de ea.	4			15
11.	Impactul IA asupra valorilor și creației artistice	2	2	15	19
12.	Diversitate culturală, gen și noile etici în arta și cultura contemporană	2	2	15	19
	TOTAL ORE	34			188

N	Tema	Numărul de ore/ F/R			
		C	S	L I	Total
1.	Evoluții ale sferelor culturii în sec. XX	2			15
2.	Accepții și interpretări ale crizei valorilor în operele teoreticienilor contemporani				15
3.	Esența crizei axiologice parcurse de lumea modernă	1			15
4.	Procesul de autonomizare și diferențiere a valorilor în epoca modernă	1			15
5.	Paradoxurile modernității				15
6.	Impactul modernizării tehnologice asupra conștiinței valorice a omului..	1			15
7.	Mutații petrecute în sensibilitatea estetică a omului modern, în urma schimbărilor de conștiință	1			15
8.	Rolul secularizării vieții moderne în apariția crizei spiritualității				15
9.	Mutații axiologice în epoca postmodernă	1			15
10.	Abordări și soluții pentru depășirea crizei valorilor și consecințelor determinate de ea.	1			15
11.	Impactul IA asupra valorilor și creației artistice	1	1	15	17
12.	Diversitate culturală, gen și noile etici în arta și cultura contemporană	1	1	15	17
	TOTAL ORE	10			206

III. COMPETENȚE PROFESIONALE ȘI FINALITĂȚI DE STUDII

Competențe profesionale	Finalități/outcomes (rezultate)

Cunoașterea și interpretarea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului de specializare;	1. A defini conceptele și a principiile specifice teoriei axiologice 2. A interpreta teoriile axiologice contemporane;
Identificarea și aplicarea cunoștințelor teoretico-metodologice în cercetarea științifică și acțiunile practice;	1. A problematiza și operaționaliza conceptelor cheie pentru soluționarea unor probleme din domeniul culturologiei; 2. A aplica cunoștințe a metodologiei specifice în aprecierea unor situații concrete: specificul crizei axiologice parcurse de lumea modernă 3. A realiza unele analize comparate, precum și interpretarea rezultatelor unei analize sau cercetări;
Producerea și proiectarea activității profesionale atât independent, cât și în echipă, în funcție de cerințele de moment;	1. A proiecta activități de studiu prin respectarea principiilor etice și a toleranței față de oponent; 2. A elabora proiecte profesionale cu utilizarea principiilor și metodelor din domeniu;
Evaluarea critică a impactului inteligenței artificiale (IA) asupra câmpului axiologic, estetic și ontologic al creației culturale contemporane	3. A formarea capacității de analiză interdisciplinară a relației dintre tehnologie, valori și umanism, cu aplicare în cercetarea doctorală;
Analiza și interpreta tensiunilor generate de diversitatea culturală, problematica de gen și noile etici în arta și cultura contemporane, dintr-o perspectivă culturologică și axiologică	4. A identificarea și a aplica cadre teoretice intersecționale în cercetarea fenomenelor culturale și artistice actuale

IV. UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Obiective de referință	Conținuturi

- Să identifice și să elucideze sensurile multiple ale transformărilor culturii sec. XX; - Să cunoască procesul de dezvoltare a științei și tehnicii în sec. XX; - Să surprindă și să elucideze metamorfozele în arta sec. XX; - Să definească statutul valorii religioase în sistemele axiologice a sec. XX; - Să descrie tabloul conceptual al lumii în baza teoriilor și curentelor filosofice din sec. XX. - Să definească raportul dintre cultura națională și contextul culturii universale; - Să cunoască specificul evoluției culturale în R.M.	<u>Evoluții ale sferelor culturii în sec. XX</u> Metamorfozele culturii sec. XX. Orizonturi noi și controversate în știința și tehnica sec. XX. Mutațiile sensibilității estetice în arta sec. XX. Religia în sec. XX: „amurgul zeilor”. Sisteme filosofice în sec. XX. Cultura națională în sec. XX.
- să înțeleagă rostul dezbaterilor asupra fundamentului valorilor; - să cunoască orientările teoretice și spirituale care au pus în dezbatere fundamentul și statutul valorilor; - să cunoască impactul teoriilor lui Nietzsche și Freud asupra teoriei culturii și noilor orientări teoretice	<u>Acceptii și interpretări ale crizei valorilor în operele teoreticienilor contemporani</u> Relativismul axiologic în opera lui Friedrich Nietzsche. Sursa valorilor în opera lui Sigmund Freud. Carl Gustav Jung și teza privind inconștientul colectiv al speciei umane.
- Să descrie criza valorilor și a lumii moderne; - Să pună în evidență cauzele crizei; - Să explice procesul de autonomizare și diferențiere a valorilor; - Să estimeze fenomenul kitsch – semn sigur al unei subiectivități inautentice, mistificate frivole, care se raportează fals la sine și la lume	<u>Esența crizei axiologice parcurse de lumea modernă</u> Caracterizare generală a crizei lumii moderne. Supremația valorilor teoretice și a celor utilitar-practice. Kitsch-ul, fenomen al pseudoartei
- . - Să explice esența și consecințele procesului de autonomizare a valorilor în epoca modernă; - Să cunoască conținutul operei lui G.Benda „Demisia cărturarilor”; - Să cunoască consecințele crizei modernității și posibilele căi de soluționare; - Să enunțe și să comenteze cele trei faze din istoria umanității în funcție de relația dintre valori după T.Vianu.	<u>Procesul de autonomizare și diferențiere a valorilor în epoca modernă</u> Procesul de autonomizare a valorilor. Profeții privind destinul culturii și a speciei umane. Consecințele crizei modernității și posibilele căi de soluționare. T.Vianu despre necesitatea procesului de resolidarizare a valorilor pe suportul unei viziuni umaniste.

- Să cunoască și să expună cauzele și esența crizei valorilor și a lumii moderne; - Să enunțe și să analizeze fenomenele caracteristice ale crizei valorilor - Să enunțe și să comenteze paradoxurile modernității	<u>Paradoxurile modernității</u> Cauzele și esența crizei parcurse de lumea modernă. Caracteristicile crizei axiologice a modernității Paradoxurile modernității din perspectivă postmodernă.
- Să elucideze încercarea de a regândi raportul dintre știință și filosofie; - Să înțeleagă și să comenteze postulatul obiectivității în cunoaștere, opoziția dintre om și natură în știința clasică. Limitele principiului obiectivității; Să surprindă și să analizeze metamorfozele noului mod de abordare științifică și a noului mod de a descrie și concepe realitatea;	<u>Impactul modernizării tehnologice asupra conștiinței valorice a omului.</u> Noua reinstituire valorică a raportului știință-filosofie. Știința clasică și principiul obiectivității. Spre o nouă paradigmă a gândirii științifice..
- Să explicitizeze dimensiunea estetică în orizontul spiritual-cultural și social-politic al sec. XVII-XIX - Să estimeze Existențialismul ca artă și creație - Să aprecieze postmodernismul ca teoria estetică despre formele de comunicare cu lumea	<u>Mutații petrecute în sensibilitatea estetică a omului modern, în urma schimbărilor de conștiință</u> Transformări spiritual-culturale și social-politice în sec. XVII-XIX Goethe-exponent al esteticii romantismului Modernismul Existențialismul: Artă și creație Postmodernismul – teoria estetică despre formele de comunicare cu lumea
- Să explice cauzele secularizării - Să aprecieze impactul secularizării asupra crizei valorilor tradiționale -	<u>Rolul secularizării vieții moderne în apariția crizei spiritualității</u> Secularizarea vieții moderne Secularizarea și criza valorilor tradiționale
- Să cunoască strategii și direcții de ieșire din criza modernității - Să elucideze corelația existențială între existență umană și natura înconjurătoare	<u>Abordări și soluții pentru depășirea crizei valorilor și consecințelor determinate de ea.</u> Resolidarizarea valorilor pe suportul unei viziuni umaniste „Principiul antropic” și refacerea unității dintre om și lume
- Să determine sensurile postmodernismului; - Să cunoască teoriile asupra postmodernității; - Să evalueze mutațiile axiologice în epoca postmodernă.	<u>Mutații axiologice în epoca postmodernă.</u> Sensuri ale postmodernismului. Teorii asupra postmodernității. Mutații axiologice în epoca postmodernă.
- Să analizeze impactul inteligenței artificiale generative (ChatGPT, DALL-	<u>Impactul IA asupra valorilor și creației artistice</u>

E, Midjourney etc.) asupra conceptelor de autor, originalitate și autenticitate în creația artistică; Să evalueze statutul ontologic și axiologic al operelor generate de IA în raport cu creația umană; Să problematizeze noile dileme etice generate de IA în câmpul artei, muzicii, literaturii și culturii vizuale; Să reflecteze critic la fenomenul dezumanizării creației și la riscul reducerii valorilor estetice la parametri algoritmici; Să identifice pozițiile filosofice majore privind raportul dintre inteligența artificială și umanismul cultural.	„Creativitatea” artificială versus creativitatea umană: criterii de distincție ontologică și axiologică. Statutul operelor generate de IA în sistemele de valori estetice și juridice contemporane. Criza originalității în era platformelor digitale. Dezumanizarea creației sau noua renaștere culturală? Etica datelor, drepturile de autor și proprietatea intelectuală în era IA. Implicații culturale și axiologice ale sistemelor generative de IA (ChatGPT, DALL-E, Midjourney, Sora). Inteligența artificială și viitorul criticii de artă. Perspective filosofice (Floridi, Bostrom, Han Byung-Chul) asupra raportului om–mașină în spațiul cultural.
- Să înțeleagă tensiunile identitare generate de globalizare în contextul culturilor contemporane; Să analizeze reprezentările de gen și diversitate în arta și cultura vizuală contemporane; Să evalueze noile paradigme etice în judecata estetică și în politicile culturale; Să reflecteze critic la fenomenele de cancel culture, decolonizare a patrimoniului cultural și recontextualizare a canonului estetic; Să identifice contribuțiile teoriilor postcoloniale, queer și intersecționale la reconfigurarea valorilor culturale.	<u>Diversitate culturală, gen și noile etici în arta și cultura contemporană</u> Identitate culturală în contextul globalizării și migrației. Teorii de gen (Judith Butler, bell hooks) și reprezentări estetice în arta contemporană. Artă ca spațiu al contestației politice și sociale. Decolonizarea muzeelor, a colecțiilor și a canonului estetic occidental. Etica woke și dezbaterele culturale contemporane privind incluziunea și reprezentarea. Diversitatea ca valoare: între pluralism cultural și relativism axiologic. Noile etici în relația artist–operă–public. Culturile hibride (García Canclini) și identitățile fluide în arta și cultura contemporane.

V. LUCRUL INDIVIDUAL AL STUDENTULUI

<i>Nr.</i>	Denumirea disciplinelor de studii +nr ore LI	Strategii de realizare și modalități de prezentare	Produs final	Criterii de evaluare
	Criza axiologică a lumii moderne. <i>150 ore/zi</i> <i>172ore/f.r</i>	Studiul și analiza bibliografiei recomandate. Modalități de prezentare: individuale și de grup.	Referat științific Proiect de cercetare	Profunzimea și analiza critică a abordărilor teoretice. Calitatea analizei culturologice.

LISTA TEMELOR PENTRU PROIECTE DE CERCETARE/REFERATE

Secularizarea și criza valorilor tradiționale: *Studiu de caz*

Mutații axiologice în epoca postmodernă

Inteligența artificială și criza auctorială: studiu de caz privind operele generate de IA și statutul lor axiologic

Diversitate culturală și gen în arta contemporană: analiză critică a reprezentărilor și a noilor etici estetice

VI. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

Rezultatele evaluării activității de învățare a masteranzilor se apreciază cu note de la 10 la 1. nota finală rezultă din suma ponderată a notelor de la evaluările formative (curente) și examinarea sumativă (finală). Notele de la „5” pînă la „10”, obținute în rezultatul evaluării unității de curs / modulului, permit obținerea creditelor alocate acestora, conform Planului de învățămînt.

Nota 10 sau „excelent” (echivalent ECTS - A) este acordată pentru demonstrarea profundă și remarcabilă a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, creativitate și aptitudini în aplicarea competențelor dobîndite, lucrul independent considerabil și cunoaște versta a literaturii din domeniul respectiv. Masterandul a însușit 91 – 100 % din materialul inclus în curriculum/programa analitică a unității de curs / modulului.

Nota 9 sau „foarte bine” (echivalent ECTS - B) este acordată pentru o demonstrare foarte bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități foarte bune în aplicarea competențelor dobîndite cu cîteva erori neesențiale. Masterandul a însușit 81 – 90 % din materialul inclus în curriculum-ul (programa analitică) a unității de curs/modulului.

Nota 8 sau „bine” (echivalent ECTS-C) este acordată pentru demonstrarea bună a competențelor teoretice și practice dezvoltate de unitatea de curs/modul, abilități bune în aplicarea finalităților de studiu cu o anumită lipsă de încredere și imprecizie ce țin de profunzimea și detaliile cursului/modulului, dar pe care Masterandul l poate să le corecteze prin răspunsuri la întrebări suplimentare. Masterandul a însușit 71-80% din materialul inclus în curriculum-ul (programa analitică) a unităților de curs/modulului.

Nota 6 și 7 sau „satisfăcător” (echivalent ECTS - D) sunt acordate pentru demonstrarea competențelor de bază dezvoltate de unitatea de curs/modul și abilitatea de aplicare a acestora în situații tipice. Răspunsul masterandului este lipsit de încredere și se constată lacune considerabile în creșterea unității de curs/modulului. Masterandul a însușit 61-65% și respectiv 66 – 70 % din material.

Nota 5 sau „slab” (echivalent ECTS – E) este acordată pentru demonstrarea competențelor minime din domeniul unității de curs/modulului, punerea în aplicare a cărora întîmpină numeroase dificultăți. Masterandul a însușit 51-60% din material.

Nota 3 și 4 (echivalent ECTS-FX) sunt acordate în momentul în care studentul eșuează în demonstrarea competențelor minime și pentru a promova unitatea de curs se cere lucru suplimentar. Masterandul a însușit 31-40% și respectiv 41-50% din material.

Nota 1 și 2 sau „nesatisfăcător” (echivalent ECTS – F) sunt acordate masterantului care a copiat sau a demonstrat o cunoaștere minimă a materiei de O - 30%. În acest caz , pentru promovarea unității de curs , masterandul i se solicită încă foarte mult lucru.

Temele cu conținut referitor la inteligența artificială și diversitatea culturală vor valorifica, cu precădere, metode de tip seminar socratic, analiză de caz și dezbateri academice structurată, dat fiind caracterul lor controversat și în curs de sedimentare în câmpul teoretic. Doctoranzii vor fi încurajați să utilizeze surse academice recente (articole din reviste indexate WoS/Scopus, ultimii 5 ani) și să prezinte rapoarte critice privind evoluția dezbaterii în domeniu.

Model subiecte pentru examen

1. Accepții și interpretări ale crizei valorilor în operele teoreticienilor contemporani.
2. Esența crizei axiologice parcurse de lumea modernă.
3. Procesul de autonomizare și diferențiere a valorilor în epoca modernă
4. Paradoxurile modernității.
5. Impactul modernizării tehnologice asupra conștiinței valorice a omului..
6. Mutații petrecute în sensibilitatea estetică a omului modern, în urma schimbărilor de conștiință.

11. Impactul inteligenței artificiale generative asupra conceptului de autor și autenticitate în creația artistică.
12. Diversitate culturală, gen și noile etici în arta și cultura contemporană – perspective axiologice.

VII. BIBLIOGRAFIE RECOMANDATĂ

1. Fernand Braudel – Gramatica civilizațiilor, vol. I și II, București, Editura Meridiane, 1994.
2. Andre Leroi-Gourhan – Gestul și cuvântul, vol. I și II, București, Editura Meridiane, 1983.
3. Samuel P. Huntington – Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale, București, Editura Antet, 1998.
4. Mircea Malița – Zece mii de culturi, o singură civilizație, București, Editura Nemira, 1998.
5. Constantin Noica – modelul cultural european, București, Editura Humanitas, 1993.
6. Max Weber – Etica protestantă și spiritul capitalismului, București, Editura Humanitas, 1993.
7. Ralph Linton – Fundamentul cultural al personalității, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1968.
8. Pierre Bonte, Michel Izard, Dicționar de etnologie și antropologie, Iași, editura Polirom, 1999.
9. Gabriel A. Almond, Sidney Verba – Cultura civică, București, Editura Du Style, 1996.
10. Iuri Lotman – Studii de tipologia culturii, București, Editura Univers, 1974.
11. Marshall McLuhan – Mass-media sau mediul invizibil, București, Editura Nemira, 1997.
12. Ilya Prigogine, Isabelle Stengers – Noua alianță, București, Editura Politică, 1984.
13. Thomas Kuhn – Tensiunea esențială, București, Editura științifică și Enciclopedică, 1982.
14. Alvin Toffler – Powershift. Puterea în mișcare, București, Editura Antet, 1995.
15. Umberto Eco – Opera deschisă, București Editura pentru literatură universală, 1982.
16. Umberto Eco – Opera deschisă, București Editura pentru literatură universală, 1969.
17. Paul Ricoeur – Eseuri de hermeneutică, București, Editura Humanitas, 1995.
18. John Naisbitt – Megatendințe, București, Editura Politică, 1989.
19. Mario di Micheli – Avangarda artistică a secolului XX, București, Editura Meridiane, 1968.
20. Gianni Vattimo – Sfârșitul modernității, Constanța, Editura Pontică, 1993.
21. G. Călinescu – Principii de estetică, București, Editura pentru literatură, 1968.
22. Cezar Radu – Artă și convenție, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.
23. Victor Ernest Mașek – Arta de a fi spectator, București, Editura Meridiane, 1986.
24. Hans Robert Jauss – Experiența estetică și hermeneutica literară, București, Editura Univers, 1983.
25. Robert Escarpit – De la sociologia literaturii la teoria comunicării, București, Editura științifică și Enciclopedică, 1980.
26. XXX – post-modernismul, în Caiete critice, nr. 1-2/1986, publicație editată de revista „Viața Românească”.
27. Matei Călinescu – Cinci fețe ale modernității, București, Editura Univers, 1995.
28. Steven Connor – Cultura postmodernă, București, Editura Meridiane, 1999.
29. David Lyon – postmodernitatea, București, Editura Universalis, 1998.
30. Linda Hutcheon – Politica postmodernismului, București, Editura Univers, 1997.
31. Manfred Riedel – Comprehensiune sau explicație? Despre teoria și istoria științelor hermeneutice, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1989.
32. Pierre Bourdieu – Rațiuni practice, București, Editura Meridiane, 1999.
33. George Steiner – După Babel, București, Editura Univers, 1983.
34. Al. Tănase – Cultură și civilizație, București, Editura Politică, 1997.
35. Edgar Papu – despre stiluri, București, editura Eminescu, 1986.
36. Claude Levi-Strauss – Antropologia structurală, București, Editura Politică, 1978.
37. James W. Botkin, Mahdi Elmandjra, Mircea Malița – Orizontul fără limite al învățării, București, Editura Politică, 1981.
38. Solomon Marcus – Poetică matematică, București Editura Academiei RSR, 1970.
39. Abraham Moles – Sociodinamica culturii, București, Editura științifică, 1974.
40. Lucian Blaga – Trilogia culturii, în Opere, vol.9, București, Editura Minerva, 1985.

41. Tudor Vianu – Filosofia culturii, în *Opere*, vol.8, București, Editura Minerva, 1979.
42. Tudor Vianu – Estetica, București, Editura pentru literatură, 1968.
43. Mihai Ralea – Explicarea Omului, în *Scrieri*, vol.1, București, Editura Albatros, 1973.
44. Grigore Smeu – Repere estetice în satul românesc, București, Editura Albatros, 1973.
45. Herman Istvan – Kitsch-ul, fenomen al pseudoartei, București, Editura Politică, 1973.
46. Abraham Moles – Psihologia Kitsch-ului, Editura Meridiane, 1980.
47. XXX – Estetica, București, Editura Academiei RSR, 1983.
48. Hugo Friedrich – Structura liricii moderne, București, Editura pentru literatură universală, 1969.
49. Rene Berger – Artă și comunicare, București, Editura meridiane, 1976.
50. Rene Bergher, Mutația semnelor, București, Editura Meridiane, 1978.
51. Adrian Marino – Politică și cultură. Pentru o nouă cultură română, Iași, Editura Polirom, 1996.
52. Charles Sanders Peirce, Semnificație și acțiune, București, Editura Humanitas, 1990.
53. Tzvetan Todorov, Teorii ale simbolului, București, Editura Univers, 1983.
54. Vasile Macoviciuc, Inițiere în filosofia contemporană, București, Editura Economică, 2000.
55. Ilie Pârvu, Filosofia comunicării, București, Facultatea de Comunicare și Relații Publice „David Ogilvy” SNSPA, 2000.
56. Nick Bostrom – Superinteligența: trasee, pericole, strategii, Oxford, Oxford University Press, 2014 (trad. rom. Publicare, 2015).
57. Yuval Noah Harari – Homo Deus: Scurtă istorie a viitorului, București, Polirom, 2017.
58. Luciano Floridi – The Ethics of Artificial Intelligence, Oxford, Oxford University Press, 2023.
59. Kate Crawford – Atlas of AI: Power, Politics, and the Planetary Costs of Artificial Intelligence, New Haven, Yale University Press, 2021.
60. Safiya Umoja Noble – Algorithms of Oppression: How Search Engines Reinforce Racism, New York, New York University Press, 2018.
61. Virginia Eubanks – Automating Inequality: How High-Tech Tools Profile, Police, and Punish the Poor, New York, St. Martin's Press, 2018.
62. Byung-Chul Han – În roiuri digitale. Perspective digitale, Cluj-Napoca, Tact, 2017.
63. Byung-Chul Han – Agonia lui Eros, Cluj-Napoca, Tact, 2015.
64. Bernard Stiegler – Technics and Time, 3: Cinematic Time and the Question of Malaise, Stanford, Stanford University Press, 2011.
65. Paul Virilio – The Information Bomb, London, Verso, 2000.
66. Judith Butler – Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity, New York, Routledge, 2006 [1990].
67. bell hooks – Art on My Mind: Visual Politics, New York, The New Press, 1995.
68. Néstor García Canclini – Hybrid Cultures: Strategies for Entering and Leaving Modernity, Minneapolis, University of Minnesota Press, 2005.
69. Achille Mbembe – Critique of Black Reason, Durham, Duke University Press, 2017.
70. Donna Haraway – Staying with the Trouble: Making Kin in the Chthulucene, Durham, Duke University Press, 2016.
71. Shoshana Zuboff – The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power, New York, PublicAffairs, 2019.
72. Marcus du Sautoy – The Creativity Code: Art and Innovation in the Age of AI, Cambridge MA, Harvard University Press, 2019.
73. Lev Manovich – Cultural Analytics, Cambridge MA, MIT Press, 2020.
74. Dodul Dumitru – Criza axiologică a lumii moderne: perspective culturologice, Chișinău, AMTAP, 2021.
75. Anna Ridler, Luba Elliott – Synthetic Aesthetics: Machine Learning and the Future of Art, în *Digital Creativity*, vol. 34, nr. 2, 2023, pp. 112–130.